

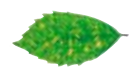
MONTESSORI
LABORATORIJA

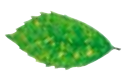

GAMTOS PASAULIO PAŽINIMAS

TEKSTO AUTORĖ CHIARA PIRODDI

TURINYS

MOKYMASIS PADEDANT GAMTAI	8
MONTESORI MOKYMO METODAS	11
GAMTOS VAIDMUO AUKLĖJIME	20
POJŪČIAI GAMTOJE	40
GAMTOS SPALVOS	42
KŪRINIAI IŠ AKMENĖLIŲ	44
KVAPŲ MEDŽIOKLĖ	46
KVAPŲ DĖŽUTĖ	48
SAMANŲ RINKIMAS IR STEBĖJIMAS PER MIKROSKOPĄ	50
PAPUOŠALAS IŠ UOGŲ IR SĖKLŲ	52
PAPUOŠALAS IŠ RAMUNĖLIŲ	54
KUKURŪZŲ BURBUOLIŲ LUKŠTENIMAS	56
AKMENĖLIŲ PAIEŠKA IR SPALVINIMAS AKVARELE	58
FIGŪRĖLĖS IŠ KAŠTONŲ	60
GĖLĖS PIEŠIMAS	62
TRAFARETAI IR ATSPAUDAI IŠ NATŪRALIŲ MEDŽIAGŲ	64
ŽVAIGŽDĖTAS DANGUS IŠ BULVIŲ ATSPAUDŲ	66
PADĖKLAS SU OBJEKTAIS STEBĖJIMUI PER DIDINAMĄJĮ STIKLĄ	68
KABANČIOS NAMŲ DEKORACIJOS IŠ GAMTOS OBJEKTŲ	70
PIEŠIMAS KIAULPIENĖMIS	72
NUŠVEISTŲ SKIRTINGO DYDŽIO AKMENĖLIŲ BOKŠTAI	74
SMULKIŲJŲ MOTORINIŲ ĮGŪDŽIŲ LAVINIMAS ATSKIRIANT SĖKLAS	76
MANDALOS IŠ SPALVOTŲ KREIDELIŲ IR GĖLIŲ ŽIEDLAPIŲ	78

SNIEGO SPALVINIMAS	81
MOZAIKA IŠ DŽIOVINTŲ VAISIŲ IR GRŪDŲ	82
KŪRINIAI IŠ LAPŲ	84
PAUKŠČIAI IŠ LĘŠIŲ	86
FIGŪROS IŠ MEDŽIO GABALĖLIŲ	88
JUDĖJIMAS GAMTOJE	90
ŠOKINĖJIMAS PER BALAS PO LIŪTIES	92
ŠOKINĖJIMAS NUO AKMENS	94
PUSIAUSVYRA VAIKŠTANT	96
KŪLVIRŠČIAI ANT ŽOLĖS	98
VAIKŠČIOJIMAS BASOMIS: POJŪČIŲ KELIONĖ	100
LOBIŲ PAIEŠKOS LAUKE	102
METŲ LAIKŲ ŽENKLŲ PAIEŠKA	104
PAUKŠČIŲ STEBĖJIMAS	108
RŪPINIMASIS GYVYBE	110
PUPELĖS DAIGINIMAS STIKLAINYJE	112
SĖKLŲ AUGINIMAS MAŽŲ MOLIŪGŲ VIDUJE	114
SRAIGIŲ PAIEŠKA PO LIETAUS	116
INKILĖLIŲ MAŽIEMS PAUKŠČIAMS GAMINIMAS	118
SALOTŲ LAPŲ AUGINIMAS	120
MAŽAS DARŽELIS BALKONE	122
KAMBARINIO AUGALO PRIEŽIŪRA	124
SĖKLŲ MAIŠELIŲ PAUKŠČIAMS GAMINIMAS	126
SMULKIŲ VABZDŽIŲ STEBĖJIMAS LAUKE PER DIDINAMĄJĮ STIKLĄ	128
MAŽO ZEN SODO KŪRIMAS IR PRIEŽIŪRA	130

GAMTA IR ATRADIMAI	132
ŠIAURĖS IR PIETŲ KRYPČIŲ NUSTATYMAS LAUKE	134
ŠIUKŠLIŲ RINKIMAS PAPLŪDIMYJE	136
MOKYMASIS RŪŠIUOTI	138
DIDELIS IR MAŽAS: DYDŽIŲ PALYGINAS NAUDOJANT	
VAISIŲ KAULIUKUS IR SĖKLAS	140
SUNKUS IR LENGVAS: VAISIŲ IR RIEŠUTŲ SVORIO PALYGINIMAS	142
STORAS IR PLONAS: STORIO PALYGINIMAS NAUDOJANT	
VAISIŲ IR DARŽOVIŲ ODELES	144
ŠIURKŠTUS IR ŠVELNUS: PAVIRŠIAUS TEKSTŪROS PALYGINIMAS	
LIEČIANT NATŪRALIUS OBJEKTUS	146
GYVENIMO CIKLO KŪRIMAS	148
SAULĖS POVEIKIO STEBĖJIMAS BALOJE	150
SODO VAISIŲ PAŽINIMAS IR RINKIMAS	152
PASIVAIKŠČIOJIMAS VAKARE:	
NAKTINIO GAMTOS PASAULIO PAŽINIMAS	154
ŽVAIGŽDŽIŲ IR MĖNULIO STEBĖJIMAS LAUKE PER TELESKOPĄ	156
SAULĖTEKIO IR SAULĖLYDŽIO STEBĖJIMAS	158

MOKYMASIS PADEDANT GAMTAI

Žmogaus gyvenimas yra neatsiejamas nuo gamtos, su kuria mus sieja itin artimas ryšys. Deja, mes dažnai neišnaudojame jos teikiamos naudos, ypač mokydami savo vaikus.

Montessori mokymo metodas gamtai teikia išskirtinį dėmesį.

Stebėdama ją anuomet supančią visuomenę, Maria Montessori atkreipė dėmesį, kad vaikai gamtą pažįsta vien per pasakojimus, paveikslėlius arba gamtą imituojančius daiktus. Jie nejaučia žemės po savo kojomis, lietaus lašų ant veido, smėlio delnuose, neužuodžia šlapių medžio lapų ir nesimėgaujia saulės įkaitintų akmenėlių šiluma. Jos teigimu, tai riboja vaiko vystymosi galimybes ir įkalina jį mažose erdvėse – taip slopinamas įgimtas smalsumas ir, svarbiausia, judėjimo poreikis.

Ar tokia kasdienybė jums atrodo pažįstama? Be abejonės!

Šiais laikais vaikai taip pat gyvena nutolę nuo gamtos ir turi labai mažai galimybių paliesti bei pajusti natūralų pasaulį. Kaip ir anksčiau, šiuolaikiniai vaikai su smėliu susipažįsta smėlio dėžėse, vaisiai ir daržovės stebuklingai auga lėkštėse, o miesto vaikų žaidimų aikštelėje praleistas laikas yra persmelktas automobilių garsų ir restoranų kvapų.

Todėl šia knyga siekiama skatinti vaikų smalsumą tyrinėti pasaulį už savo namų durų. Knyga suskirstyta į keturis skyrius, kuriuose pateikiamos įvairių tipų, sudėtingumo lygių ir tikslų užduotys, kaip sugrąžinti vaiką į Motinos Gamtos pasaulį, – kartais paverčiant ją draugu, su kuriuo galima smagiai praleisti laiką, kartais žinių suteikiančia mokytoja arba maža rūpesčio reikalaujančia gyvybe.

Užsiėmimų metu suprasite, kad tikros, laisvos ir tiesioginės patirtys gamtoje padeda vaikui spontaniškai išlavinti kognityvinius, emocinius ir rankų darbo įgūdžius.

MONTESSORI MOKYMO METODAS

MARIA MONTESSORI IR MOKYMO REVOLIUCIJA

Maria Montessori gimė 1870 m. rugpjūčio 31 d. Kjaravalėje, Ankonos provincijoje, vidurinės klasės katalikų šeimoje. Vaikystę ir paauglystę praleido tarp Florencijos ir Romos, kur studijavo medicinos mokslus. Viena pirmųjų moterų Italijoje, įgijusių medicinos mokslų daktarės laipsnį, vėliau tapo žinoma neuropsichiatre, pedagoge, antropologe ir filosofe. Montessori išsiskyrė nepaprastu intelektu. Taip pat buvo drąsi aktyvistė, kovojanti su to meto visuomenės nelygybe įvairiais metodais, įskaitant feminizmą ir pacifizmą, ir būtent jai turime dėkoti už kultūrinės revoliucijos mokymo srityje pradžią.

Pradėjusi stebėti protinę negalią turinčius vaikus, ji suformulavo *mažojo tyrinėtojo* teoriją, teigiančią, kad vaikas jau gimsta su pasauliui tyrinėti reikalingais jėgūdziais. Suaugusiojo pareiga – jam padėti ir puoselėti aplinką, kurioje šie įgimti gebėjimai atsiskleistų.

Pelnyto pripažinimo sulaukusi Maria Montessori dėstė savo revoliucinę vaikų ugdymo teoriją seminaruose ir konferencijose, o 1906 m. gavo galimybę praktiškai pritaikyti savo teorijas atidariusi *Casa dei bambini* („Vaikų namai“) – vaikų darželį, skirtą darbininkų klasės šeimoms, gyvenančioms daugiaabučiuose namuose Romoje, o vėliau ir Milane. Taip

Montessori metodas pradėjo būti taikomas ir išbandomas praktikoje.

1909 m., *Casa dei bambini* įgijusi svarbios partitės ir atlikusi daugybę tyrimų, Maria Montessori pristatė savo pirmąjį ir svarbiausią rašytinį darbą *Il metodo della pedagogia scientifica applicato all'educazione infantile nelle Case dei Bambini* („Montessori metodas: Mokslinė vaikų švietimo pedagogika, taikoma *Vaikų namuose*“). Pasaulinio ir neblėstančio pasisėkimo sulaukusioje knygoje pirmą kartą aprašomos pažangios idėjos ir revoliuciniai metodai: sensorinis ugdymas struktūrinėmis priemonėmis, vaiko laisvės skatinimas, pagarbos vaikui idėja ir prieštaravimas vaiko ugdymo bausmėmis ir atlygiu metodui.

Knyga sulaukė milžiniško pripažinimo ir jos pagrindū buvo įkurtos naujos montesorinę teoriją taikančios mokyklos bei pirmieji lopšeliai-darželiai vaikams iki trejų metų.

Viso pasaulio pedagogai išreiškė susidomėjimą Montessori filosofija, jos knygos buvo išleistos penkiasdešimt aštuoniose šalyse ir išverstos į trisdešimt šešias kalbas.

Nauja Montessori pedagogika sulaukė didelio pasisėkimo Italijoje. Iš pradžių įgijo besiformuojančio Italijos fašistinio režimo palankumą, leidusį jai taikyti Montessori metodą dvidešimtyje Neapolio

pradinių mokyklų. 1923 m. galimybę mokykloms taikyti Montessori metodą suteikė net garsioji Gentilės Giovanni parengta švietimo reforma.

Romoje ir Neapolyje įkurta Montessori draugija, kurios tikslas buvo leisti knygas, atidaryti naujas mokyklas, gaminti montesorinio metodo priemonės mokykloms ir organizuoti pedagogų mokymus.

Tačiau prasidėjus Antrajam pasauliniam karui Montessori prarado politinį palankumą: jos egalitariškieji principai, pagarba asmens laisvei ir taikos žinutė neatitiko totalitarinių režimų, kurie pradėjo drausti Montessori mokyklas tiek Italijoje, tiek Vokietijoje.

Montessori su sūnumi pabėgo į Ispaniją ir toliau slapta leido knygas, kol 1936 m. Ispanijos pilietinis karas privertė ją vėl bėgti iš pradžių į Angliją, paskui į Nyderlandus ir galiausiai 1939 m. į Indiją. Karui pasibaigus, 1947 m. Montessori grįžo į Italiją pertvarkyti Montessori draugijos ir atidaryti Montessori mokyklas, tačiau jos pagrindinė gyvenamoji vieta liko Amsterdamo.

Maria Montessori mirė 1952 m. gegužės 6 d. Nordveike, Nyderlanduose. Ant jos antkapio iškalti žodžiai: „Brangieji visagaliai vaikai, drauge kurkime taiką žmoguje ir pasaulyje.“

MONTESSORI METODO FILOSOFIJA

Tikrą perversmą sukėlusios Montessori idėjos nuošaly palieka į suaugusiuosius orientuotas teorijas, gimusias žmogiškąją prigimtį užgniaužti siekiančioje visuomenėje, kurioje vaiko perspektyva yra antraeilė. Vadovaudamasi išsamiais moksliniais ir empiriniais tyrimais, Montessori suformulavo patikimas teorijas, analizuojančias tam tikras išraiškas turinčią vaiko protinę veiklą. Ji paaiškino įvairių elgesio modelių principą ir pateikė novatoriškas pedagogines strategijas, skatinančias harmoningą ir ramų vaiko vystymąsi.

Nuolat ir kantriai stebėdama vaikų ir suaugusiųjų bendravimą, ji pastebėjo, kad dažniausiai „blogą“ maištaujančio vaiko elgesį sukelia tėvų (vaikų akimis, galingų ir viską žinančių) nesugebėjimas suprasti vaiko poreikių.

Net ir mokyklose naudojami baldai bei priemonės buvo sukurti pagal suaugusiųjų požiūrį, o ne vaikams: „Mokyklose vis dar naudojame sunkius, beveik į grindis įkaltus, stalus. Tokiu būdu vaikas verčiamas vystytis apimtas sąstingio būsenos ir nepaaiškinamai tikima, kad mokytis jis gali tik tam tikroje kūno padėtyje. Lengvi, nešiojami stalai ir kėdės su paminkštinimais suteikia vaikui galimybę pasirinkti norimą pozą – jis galės atsisėsti taip, kaip atrodoys patogiausia, o tai padės ne tik puoselėti vidinę ir išorinę laisvę, bet ir mokytis“ (*Vaiko atradimas*, 3 skyrius).

Deja, mokymo metodai užgniaužia vaiko valią ir formuoja jį pagal visuomenės standartus. Tai turi akivaizdžias neigiamas pasekmes elgesio, kognityviniame ir emociniame lygmenyje. Tam priešindamasi, Maria Montessori iškėlė teoriją, kad „laisvės principu grįstas mokymo metodas turi padėti vaikui šią laisvę atgauti. Reikia išlaisvinti vaiką iš jo spontaniškumą ribojančių pančių.“ Ji teigė, kad mes „nesuvokiame

spontaniško veiksmo užgniaužimo pasekmių ir galime slopinti patį gyvenimą“ (*Vaiko atradimas*, 3 skyrius).

POJŪČIAI GAMTOJE

Visi šiame skyriuje pateikti užsiėmimai leidžia iš arti pažinti gamtos pasaulio elementus. Patirtys gamtoje leidžia ją geriau pažinti ir vertinti. Natūralioje aplinkoje skatinama kantrybė, ramybė ir nuoseklumas. Darbas su gamtoje randamais objektais taip pat leidžia reikšmingai stimuliuoti penkis pojūčius, susijusius su svoriu, forma ir tekstūra, kurių nerasite iš plastiko pagamintuose daiktuose. Kiekvienas rekomenduojamas užsiėmimas padeda lavinti pojūčius, smulkiąją motoriką ir koncentraciją. Kai kuriems užsiėmimams pirmiausia reikės surinkti priemones parke, sode ar kitoje aplinkoje, o tada užbaigti veiklą namuose. Kitais atvejais galėsite atlikti užsiėmimus su namuose turimais vaisiais ir daržovėmis. Tokius užsiėmimus vaikai gali atlikti savarankiškai, o suaugusiajam tereikės parodyti pavyzdį. Kai kuriais atvejais reikalinga suaugusiųjų priežiūra, kad žaidimo metu būtų užtikrintas saugumas naudojant lauke rastus objektus. Jei reikia, iš pradžių leiskite vaikams pabandyti, kol jiems pavyks. Leiskite jiems klysti ir pykti, tiesiogiai nesikišdami. Leiskite laisvai eksperimentuoti ir bandyti tiek, kiek jiems atrodo reikalinga, – nekoreguokite jų elgesio, įsikiškite tik norėdami pasiūlyti paramą nusivylimo akimirkomis. Visada pirmenybę teikite užsiėmimams lauke ir lavinkite smalsumą natūralioms medžiagoms.

GAMTOS SPALVOS

PRIEMONĖS

6 KARTONINĖS DĖŽĖS, 6 TUŠTI A4 FORMATO POPIERIAUS LAPAI, LIPNIOJI JUOSTA
IR SPALVINIMO PRIEMONĖS (PLAKATINIAI DAŽAI, DAŽAI, SKIRTI PIEŠTI PIRŠTAIS,
ARBA ŽYMEKLIAI)

TIKSLAI: Užsiimdami šia veikla vaikai tyrinėja gamtą, leidžia laiką lauke, lavina savo stebėjimo galias, ugdo ramybę ir kantrybę.

APLINKA: Bet kokia lauko aplinka.

KĄ DARYTI: Jums reikės 6 vidutinio dydžio kartoninių dėžučių. Paimkite tuščią popieriaus lapą ir nuspalvinkite jį viena spalva. Tą patį pakartokite su kitais popieriaus lapais. Pritvirtinkite lapą prie dėžutės dangčio keliais lipniosios juostos gabalėliais. Tą patį pakartokite su visomis dėžėmis. Dėžutės paruoštos ir papuoštos gamtos spalvomis. Kartu su vaiku išsirinkite vieną dėžutę (vieną spalvą) per dieną ir lengvai pasiekiamą

vietą: parką, miškingą vietovę, upės krantą, paplūdimį, savo namų sodą ar tiesiog gatvę. Žvalgykitės aplinkui, eikite lėtai ir atsargiai, stebėdami jus supančią aplinką. Natūralioje aplinkoje suradę pasirinktos spalvos objektą, paimkite jį ir įdėkite į savo dėžutę.

Kiekvieną kartą išeidami pasiimkite su savimi vis skirtingą dėžutę ir ieškokite naujos spalvos. Ši veikla gali tęstis be galo: kiekvieną kartą, kai rasite spalvotą gamtos elementą, galite įsidėti jį į savo dėžutę. Taip užpildysite savo lentyną gamtos spalvomis!

KŪRINIAI IŠ AKMENĖLIŲ

PRIEMONĖS

POPIERINIS MAIŠELIS, MEDINĖ AR KARTONINĖ PLOKŠTĖ, 40 SKIRTINGO DYDŽIO IR SPALVŲ AKMENĖLIŲ, VANDENS BUTELIUKAS, KIBIRĖLIS IR SKUDURĖLIS

TIKSLAI: Užsiimdami šia veikla vaikai leidžia laiką lauke ir naudojami savo stebėjimo ir selektyvaus dėmesio pojūčiais, kuriuos pritaiko kūrybinėje veikloje.

APLINKA: Kiemas, parkas, vidinis kiemas, miškas ar namų aplinka.

Sudėtingumo lygis: vidutinis

Suaugusiojo priežiūra

Nuo 2 metų

KĄ DARYTI: Sode arba parke prisirinkite 40 įvairaus dydžio ir spalvų akmenėlių lygiu paviršiumi ir sudėkite juos į popierinį maišelį. Tuomet susiraskite ramią aplinką ir ten padėkite kibirėlį su vandeniu. Po vieną plaukite akmenėlius, stengdamiesi nuvalyti visus nešvarumus. Tada nusauskite juos skudurėliu.

Tuomet paruoškite savo kūrinį. Jis gali būti sudėliotas ant didelio kartono gabalo, tvirtos lentelės ar netgi plonos faneros. Leiskite atsiskleisti savo kūrybiškumui ir sudėliokite iš akmenėlių norimas formas: namą, meškiuką, automobilį ar drugelį. Taip pat galima kurti ir abstrakčių formų kompozicijas.

KVAPŲ MEDŽIOKLĖ

PRIEMONĖS

DU PAGRINDAI PIEŠIMUI, SPALVOTI PIEŠTUKAI

TIKSLAI: Ši veikla vysto vaiko uoslės ir koncentracijos pojūčius bei skatina nusiraminti pasitelkus kvėpavimą.

APLINKA: Kiemas, takas tarp medžių, parkas, miškas, daržovių arba vaismedžių sodas arba namų aplinka.

KĄ DARYTI: Gamta suteikia mums begalę galimybių iš naujo atrasti savo uoslės pojūčius. Kartu su vaiku rinkitės sodą, taką tarp medžių, gėlių darželį arba mišką. Neskubėkite, stebėkite jus supančią aplinką. Tada sustokite, užsimerkite ir įkvėpkite. Kokius kvapus užuodžiate? Apibūdinkite juos. Atsimerkite ir leiskite sau pasinerti į gamtos pasaulį, pilną gėlių, akmenų, augalo daigų, pušų kankorėžių, sausų lapų ir šiek tiek purvo. Kelis kartus įkvėpkite ir iškvėpkite, kad kvapas išliktų atmintyje. Kelionės pabaigoje pagalvokite, kurie kvapai buvo patys maloniausi ir nemaloniausi, ir su vaiku nupieškite juos. Kelis kartus pakartoję užduotį skirtingose aplinkose, visus šiuos pagal kvapus suskirstytus elementus galite sudėti į „kvapų knygą“. Negalėdami išeiti į lauką, šią veiklą be vargo atliksite ir namuose – galite uostyti vaisius, daržoves, prieskonius ir t. t.

Psichologė CHIARA PIRODDI specializuojasi neuropsichologijos ir evoliucinės kognityvinės terapijos srityse. 2007 m. baigusi psichologijos studijas Pavijos universitete (Italijoje), ji dėstė fiziologinės psichologijos ir praktinius neuropsichologijos metodus universitete. Klinikinę patirtį įgijo Milano „Niguarda Ca’Granda“ ligoninės skyriuose, kur nuo 2008 m. dirba su sunkių intelektualinę ir mokymosi negalią turinčiais vaikais. Šiuo metu dirba terapeute su suaugusiaisiais, tėvais ir paaugliais. Ji yra neuropsichologijos srities knygų autorė ir bendraautorė. Kuruoja knygų seriją ir žaidimus „Montessori: „White Star Kids“ pasiekimų pasaulis“. Lietuvos skaitytojams ji jau pažįstama iš knygos „Vaikų emocijos“.

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

© White Star s.r.l., Milanas, 2021

White Star Kids® yra registruotas White Star s.r.l. leidybos ženklas.

© Viršelio ir vidinės nuotraukos:

- Shutterstock.com;
- Ullstein Bild/Getty Images;
- Kdshutterman/123RF;
- Pornpimon Narmsena/123RF;
- Matunka/123RF;
- Silvia Crocicchi.

Pirmą kartą pavadinimu *Exploring Nature*

2021 m. išleido White Star s.r.l.

Piazzale Luigi Cadorna, 6

20123 Milan, Italija.

www.whitestar.it

Išleista susitarus su White Star s.r.l., Novara, Italija.

Visos teisės saugomos.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Indrė Jočienė, 2022

© Leidykla „Niekorimto“, 2022

ISBN 978-609-441-864-8

Redaktorė Erika Merkytė-Švarcienė

Korektorė Eglė Devižytė

Maketavo Miglė Dilytė

Tiražas 2000 egz.

Išleido leidykla „Niekorimto“

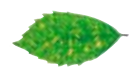
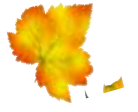
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius

www.niekorimto.lt

Spausdino UAB BALTO print

Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Kiek laiko mūsų vaikai praleidžia bėgiodami laukuose ir pievose? Prižiūrėdami daržoves sode? Kantriai stebėdami mažo paukštelio elgesį? Auklėdami vaikus dažnai pamirštame gamtos vaidmenį. Tačiau vaikai instinktyviai siekia pajusti ryšį su gamta – čia jie gali visapusiškai išreikšti ir patenkinti savo tyrinėjimo, judėjimo bei pažinimo poreikius. Gamtoje žaidžiantis vaikas išmoksta ją vertinti, gerbti ir mėgautis jos teikiama nauda intelektui bei emocijoms.

Šioje Maria'os Montessori metodika paremtoje knygoje rasite ir teorinių paaiškinimų, ir 55 praktinius užsiėmimus gamtoje, kuriuos galėsite išbandyti drauge su vaikais.

Kita autorės
knyga –

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-864-8

